

– особа злочинця: переважно це непрацюючі чоловіки з неповною середньою або середньою освітою у віці від 20 до 35 років, яким притаманні такі риси як імпульсивність, дратівливість, відсутність самоконтролю, збудливість. Дуже часто це особи, які раніше були судимі, що в свою чергу говорить про високий кримінальний професіоналізм. Основною психологічною особливістю терористів є прагнення до абсолютної влади;

– особа жертви. Жертвою тероризму може стати будь-яка особа не залежно від статусу, який вона займає у суспільстві;

– слідові картина злочину. При вчиненні терористичного акту залишається багато слідів самого теракту та майже немає слідів, які б вказували на конкретну особу, яка його вчинила. Це в свою чергу пов'язано з мотивацією терористичних актів, оскільки більшість терористів хочуть, щоб якомога більше людей дізналися про терористичну діяльність. Таким чином буде досягнута їх головна мета – утримання суспільства у страху.

Література

1. Кримінальний кодекс [текст] чинне законодавство України зі змінами та доповненнями станом на 3 вересня 2012 р.: (відповідає офіційному текстові) – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 166 с.

2. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180.

3. Про концепцію боротьби з тероризмом: Указ Президента України від 25 квітня 2013 р. // Офіційний вісник України. – 2013. – № 34. – С. 30.

УДК 340.134 (045)

Рибікова Г. В., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВИЙ МОНІТОРИНГ ТА ПРАВОВА ЕКСПЕРТИЗА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Правова експертиза нормативно-правових актів довгий час розглядалась науковцями як складова частина процесу правотворчості. Останнім часом із розвитком юридичної науки, розробленням нової теорії правового моніторингу правову експертизу нормативно-правових актів розглядають як частину такого моніторингу як під час створення майбутньої норми, так і під час правозастосування [3, с. 5].

Так, Копиленко О. Л. та Богачова О. В. звертають увагу на необхідності підвищення ефективності законотворчого процесу шляхом дослідження питань ефективності дії прийнятих законів, а саме шляхом проведення моніторингу чинного законодавства та правозастосовної практики і нормативного

закріплення питання оцінки ефективності законодавства як офіційної стадії законотворчого процесу [4, с. 10].

На початку розвитку теорії правового моніторингу його розглядали як процес спостереження та аналізу правових норм та явищ, який передував підготовці висновку експертизи проекту або чинного нормативно-правового акта [2]. На сьогоднішній день переважає думка, що правовий моніторинг є явищем, яке охоплює, зокрема, і правову експертизу нормативно-правових актів як складову [1, с. 56, с. 118].

Так, Ю.Г. Арзамасов вважає, що моніторинг необхідно розпочати на передпроектному етапі правотворчості, але найбільше навантаження повинно бути на етапі розробки проекту нормативного документа, законів і підзаконних актів, які конкретизують і деталізують закони, а у подальшому має здійснюватись постійне моніторингове спостереження й аналіз не тільки стану законодавства, але й його застосування. Моніторингова діяльність, яка охоплює і організаційну, й аналітичну, і різні функції правової роботи, повинна пронизувати всі етапи правотворчого процесу і правозастосовної практики [1, с. 56].

Думку щодо необхідності експертизи в процесі проведення правового моніторингу підтримує Косович В. М., який вважає, що елементом правового моніторингу може виступати експертиза нормативно-правових актів і явищ, процесів, фактів, пов'язаних з ними, оцінка яких потребує спеціальних знань [5, с. 42].

Об'єктами правової експертизи нормативно-правових актів можуть бути як концепція нормативно-правового акта, проект, його супровідна документація, чинний нормативно-правовий акт, так і нормативно-правовий акт, який втратив чинність в межах ретроспективного правового моніторингу.

Так, Арзамасов Ю. Г. та Наконечний Я. Е. за часом дії нормативно-правових актів, які підлягають моніторингу виділяють ретроспективний (аналіз та оцінка раніше чинних нормативно-правових актів з точки зору позитивного та негативного досвіду їх реалізації), поточний (аналіз і оцінка чинних нормативно-правових актів) та прогнозний (виявлення соціальних тенденцій та необхідності прийняття в подальшому відповідних нормативно-правових актів та інших правових документів) моніторинг [3]. Ці автори також класифікують правовий моніторинг за видами документів, які підлягають аналізу і виділяють моніторинг концепцій нормативно-правових актів, моніторинг проектів нормативно-правових актів, моніторинг нормативно-правових актів, моніторинг супровідних документів проектів нормативно-правових актів [3].

Оцінка наслідків прийняття нормативно-правового акта, яка здійснюється під час правової експертизи чинного нормативно-правового акта, необ-

хідна для комплексного дослідження результативності правового регулювання відповідних суспільних відносин, з'ясування чи прийнято нормативно-правові акти на виконання об'єкта експертизи, яке місце він зайняв в національній системі права, чи усунув проблеми правозастосовної діяльності або створив нові тощо. Відповіді на ці та подібні питання дозволять відповісти на питання про ефективність національного законодавства та напрямки його вдосконалення.

Література

1. Арзамасов Ю. Г. Концепция мониторинга нормативных правовых актов / Ю. Г. Арзамасов, Я. Е. Наконечный. – М. : Юрлитинформ, 2011. – 208 с.
2. Арзамасов Ю. Г. Мониторинг в правотворчестве: теория и методология / Ю. Г. Арзамасов, Я. Е. Наконечный. – М. : Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2009. – 196 с.
3. Арзамасов Ю. Г., Наконечный Я. Е. Правовой мониторинг в правотворческом процессе //«Нормотворческая юридическая техника» / под ред. Н. А. Власенко – М. : Юстиц-информ, 2011. – С. 41- 57.
4. Копиленко О. Л., Богачова О. В. Законотворчий процес: стан та шляхи вдосконалення// Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2010. – № 1. – С. 5–14.
5. Косович В. М. Правовий моніторинг як засіб вдосконалення нормативно-правових актів в Україні// Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – № 3. – С. 31–44.

УДК 343.4 (043.2)

Рощина І. О., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СТ. 7 ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД ТА ПОРІВНЯННЯ ЇЇ З НОРМАМИ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Свободу та особисту недоторканність як найбільш значні права людини, які вона набуває від народження, встановлюють як міжнародні правові акти, так і національне законодавство України. Так, відповідно до ст. 7 Європейської конвенції нікого не може бути визнано винним у вчиненні будь-якого кримінального правопорушення на підставі будь-якої дії чи бездіяльності, яка на час її вчинення не становила кримінального правопорушення згідно з національним законом або міжнародним правом. Також не може бути призначене суворіше покарання ніж те, що підлягало застосуванню на час вчинення кримінального правопорушення [1, с. 217].